

***Raportul Serviciului Fiscal de Stat privind
activitățile de minimizare a practicii de achitare a
salariilor „în plic” și a muncii „la negru” pentru 3
luni ale anului 2023***

Regulamentul comun privind activitatea echipelor multidisciplinare, aprobat prin ordinul comun IFPS nr.393, ISM nr. 12-a, IGP nr. 82, CNSM nr.150 din 05.05.2015, Serviciul Fiscal de Stat (SFS), Inspectoratul de Stat al Muncii (ISM), Ministerul Afacerilor Interne (MAI) și Confederația Națională a Sindicatelor din Moldova (CNSM)

Raportul Serviciului Fiscal de Stat privind activitățile de minimizare a practicii de achitare a salariilor „în plic” și a muncii „la negru”, realizate de grupurile multidisciplinare pentru 3 luni ale anului 2023

Activitatea Serviciului Fiscal de Stat este orientată spre realizarea obiectivelor ce-i revin, prin crearea de condiții contribuabililor pentru conformare la respectarea legislației.

Serviciul Fiscal de Stat în vederea verificării respectării legislației în domeniul raporturilor de muncă și protejării drepturilor salariaților, precum și întreprinderii măsurilor de prevenire și contracarare a fenomenului muncii „la negru” și a practicii de achitare a salariilor „în plic”, în scopul realizării obiectivelor strategice prevăzute în Planul de acțiuni al Guvernului pentru anul 2023 aprobat prin Hotărârea Guvernului nr. 90 din 28.02.2023 a întreprins un șir de acțiuni conform competențelor.

Prioritatea de bază a Serviciului Fiscal de Stat este ca acțiunile de conformare voluntară întreprinse să contribuie la majorarea nivelului de respectare a legislației de către contribuabili, astfel încât acțiunile de control să fie reduse la minim.

Astfel, acțiunile întreprinse de către Serviciul Fiscal de Stat au fost orientate spre prevenirea și instrumentarea, în cooperare cu organele semnatare ale Regulamentului comun privind activitatea echipelor multidisciplinare, a cazurilor de utilizare a muncii „la negru”, respectiv prin desfășurarea controalelor ce au vizat identificarea și sancționarea cazurilor de utilizare a muncii (ne)subdeclarată cât și acțiuni de conformare și informare a contribuabililor.

Prin implementarea activităților de conformare Serviciul Fiscal de Stat își propune crearea unui climat bazat pe încredere și respect reciproc în relația cu contribuabilii și informarea permanentă a contribuabililor privind politica și strategia sa de dezvoltare.

În scopul continuării acțiunilor de conformare voluntară și forțată și informare a cetățenilor privind riscurile fenomenului „salariului în plic” și „muncii la negru” Serviciul Fiscal de Stat elaborează Planul de acțiuni de prevenire și combatere a fenomenului muncii ne(sub)declarată „Declară, Achită Legal Salariul” SFS2023 care va fi implementat pe parcursul anului 2023.

Planul de acțiuni „DALS” SFS2023 pentru anul 2023 prevede acțiuni de asistență și sprijin pentru contribuabilii care execută la timp și în volum deplin obligațiile fiscale, precum și politici de identificare și descurajare a contribuabililor care se eschivează conștient de la plata impozitelor, taxelor și altor plăți obligatorii. De asemenea, Programul stabilește procedura de monitorizare a contribuabililor cu aplicarea tratamentelor de conformare.

Scopul planului de acțiuni constă în creșterea gradului de conformare a contribuabililor din domeniile de activitate economică cu risc sporit de utilizare a muncii „la negru” și/sau a achitării salariilor în plic prin activități de monitorizare, supraveghere și control, sensibilizarea reprezentanților legali și actorilor sociali implicați.

Acțiunile de conformare voluntară vor cuprinde patru eșantioane semnificative de contribuabili care își desfășoară activitatea în domenii de activitate cu risc, cu aplicarea filtrelor de selectare: numărul salariaților, salariul mediu lunar mai mic de 4 000 lei, volumul livrărilor considerabile pentru A/2022, comparativ cu profitabilitatea redusă sau pierderi.

Monitorizarea contribuabililor selectați ne va permite să identificăm în timp real numărul real al angajaților, fondul de remunerare și obligațiilor aferente plăților salariale.

Astfel, pe parcursul a 3 luni ale anului de gestiune de către Serviciul Fiscal de Stat au fost întreprinse diverse măsuri cu scopul:

- descurajării fenomenului utilizării muncii ne/subdeclarate prin constatarea și sancționarea cazurilor de încălcare a legislației în domeniul muncii;

- asigurării unui cadru legal legislativ care să contribuie la diminuarea fenomenului muncii la negru și achitarea salariilor în plic, consolidarea metodelor și instrumentelor Serviciul Fiscal de Stat de detectare a cazurilor de utilizare a muncii ne/subdeclarate;

- consolidării interacțiunii între autoritățile responsabile de procesul de combatere a muncii ne/subdeclarate.

Obiectivul principal al Planului „Declară Achită Legal Salariul” SFS 2023 reprezintă conformarea voluntară a contribuabililor la declararea reală a plăților salariale achitate angajaților cu calcularea și achitarea obligațiilor ce le revin conform prevederilor legale.

Astfel, în scopul descurajării fenomenului utilizării muncii ne(sub)declarate trimestrial/lunar vor fi selectați și monitorizați contribuabilii înregistrați în calitate de plătitori TVA care declară salarii mai joase decât salariul minim garantat angajaților săi și care declară livrări considerabile fără declararea angajaților.

În perioada de referință de către Serviciul Fiscal de Stat au fost examinate 34 petiții recepționate de la cetățeni privind invocarea încălcărilor legislației admise de către angajatori la calcularea plăților salariale și neachitarea de către aceștia a contribuțiilor de asigurări sociale. Din totalul cererilor examinate 2 au fost readresate spre examinare conform competenței Casei Naționale de Asigurări Sociale și 1 petiție la Inspectoratul de Stat al Muncii.

Pentru promovarea politicilor de educație juridică și civică a salariaților, informarea și consultarea celor interesați în aplicarea corectă și eficientă a legislației în domeniul relațiilor de muncă, precum și pentru asigurarea transparenței activității, de către SFS au fost realizate acțiuni informative și de sensibilizare, cum ar fi:

- remise 2152 scrisori de conformare în adresa contribuabililor cu risc de utilizare a muncii nedeclarate și achitarea salariilor ”în plic”;

- efectuarea vizitelor fiscale la 2 146 agenți economici (41 vizite fiscale efectuate de către DDCM și 2 105 vizite efectuate de către DGDF);

- organizate și desfășurate 123 ședințe la care au fost invitați angajați și angajatorii din sectoarele cu risc înalt de neconformare privind aplicarea legislației;

În rezultatul activităților desfășurate de către Serviciul Fiscal de Stat, pentru tr. I 2023, au fost stabilite încălcări ale legislației în domeniul raporturilor de muncă (diminuarea fondului de salarizare, impozitului pe venit, contribuțiilor de asigurări sociale și primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală).

Astfel, au fost adoptate **49 decizii** asupra cazului de încălcare a legislației, inclusiv referitor la încălcările ce vizează corectitudinea calculării și achitării plăților salariale, impozitelor și defalcărilor aferente acestora.

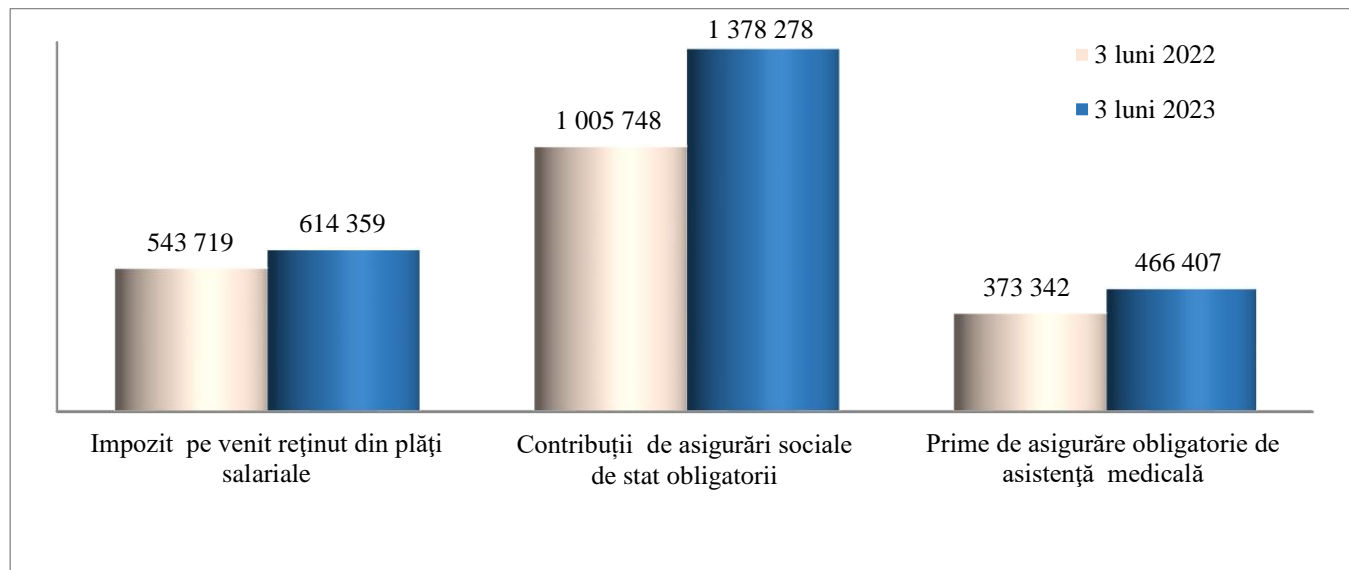
În consecință, au fost calculate suplimentar la buget obligații aferente plăților salariale: impozitul pe venit, contribuțiile de asigurări sociale, prime de asigurare obligatorie de asistență medicală, penalități și amenzi în sumă totală de **4 273 843 lei** din ele achitate **3 582 710 lei**.

Pentru încălcarea prevederilor legislației în vigoare aferente raporturilor de muncă, conform deciziilor adoptate s-a calculat suplimentar pentru plată la buget:

- ✓ impozit pe venit reținut din plățile salariale în sumă de **614 359 lei**;

- ✓ contribuții de asigurări sociale de stat obligatorii în sumă de **1 378 278 lei**;
- ✓ prime de asigurare obligatorie de asistență medicală în sumă de **466 407 lei**;
- ✓ penalități și amenzi aplicate **1 814 799 lei**.

Tabelul nr. 1 – sumele calculate în rezultatul controalelor, cu referire la încălcările prevederilor legislației în vigoare ce vizează raporturile de muncă, 3 luni ale anului 2023 comparativ cu 3 luni ale anului 2022, mii lei.

Astfel, pentru 3 luni ale anului 2023 au fost calculate suplimentar la buget impozite salariale (cu excepția penalităților și amenzilor aplicate) în sumă totală de 2 459 044 lei, inclusiv:

- la compartimentul impozitul pe venit au fost calculate obligații cu 70 640 lei mai mult comparativ cu perioada similară a anului precedent care pentru 3 luni ale anului 2022 constituie 543 719 lei, comparativ cu 614 359 lei pentru 3 luni ale anului 2023;

- suma contribuțiilor de asigurări sociale, calculate suplimentar la buget, aferente plăților salariale pentru 3 luni ale anului 2022 constituie 1 005 748 lei, comparativ cu 1 378 278 lei pentru 3 luni ale anului 2023 sau cu 372 530 lei mai mult;

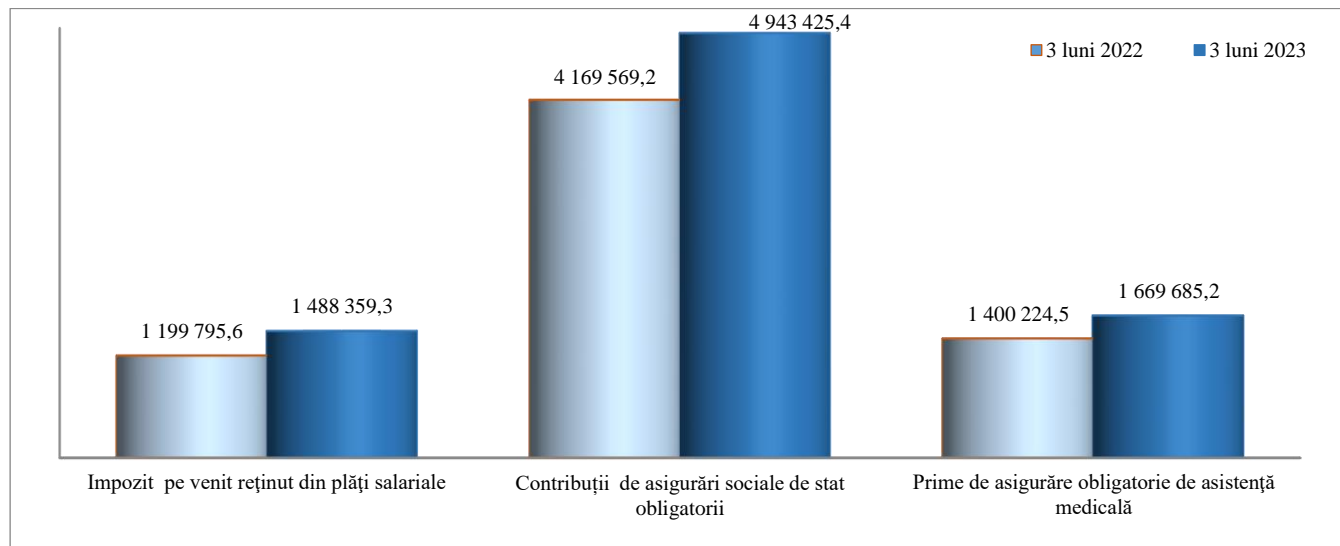
- suma primelor de asigurare obligatorie de asistență medicală aferente plăților salariale în rezultatul controalelor fiscale pentru 3 luni ale anului 2022 constituie 373 342 lei, comparativ cu 466 407 lei pentru 3 luni al anului 2023 sau cu 93 065 lei mai mult.

Calculările considerabile sunt datorate în mare parte aplicării metodelor și surselor indirecte de estimare în cadrul controalelor fiscale efectuate la contribuabili, având ca bază nereflexarea în deplină măsură/integrală, în evidența contabilă, documentele de evidență și în dările de seamă a salariilor real achitate angajaților.

Pentru perioada tr. I a anului 2023 numărul controalelor fiscale în cadrul cărora au fost constatate încălcări ale legislației în domeniul raporturilor de muncă (diminuarea fondului de salarizare și obligațiilor fiscale aferente) a constituit 49 de cazuri comparativ cu 53 de cazuri pentru perioada similară a anului precedent.

Suma obligațiilor suplimentar calculate per caz de control rezultativ constituie pentru trimestrul I al anului 2023 - 87 221 lei, comparativ cu - 55 747 lei pentru anul 2022.

Tabela nr.2 Evoluția încasărilor la BPN a obligațiilor aferente plăților salariale, se prezintă în diagrama de mai jos

Astfel:

✓ veniturile la Bugetul public național, administrate de SFS, la compartimentul impozitul pe venit din salariu, au înregistrat o creștere cu **24,1%** comparativ cu perioada similară a anului precedent, care constituie 1 488 359,3 mii lei pentru 3 luni 2023, comparativ cu 1 199 795,7 mii lei pentru 3 luni 2022.

✓ la Bugetul asigurărilor sociale de stat obligatorii încasările au crescut cu **18,6 %** care constituie 4 943 425,4 mii lei pentru 3 luni 2023 comparativ cu 4 169 227,2 mii lei pentru 3 luni 2022;

✓ la Bugetul asigurărilor obligatorii de asistență medicală încasările au crescut cu **19,2 %** și care constituie 1 669 685,2 mii lei pentru 3 luni 2023 comparativ cu 1 400 224,5 mii lei pentru 3 luni 2022.

Acțiunile aplicate de către SFS sunt eficiente și urmează a fi realizate în continuare cu intensificarea măsurilor propuse în Planul DAL SFS 2023.